

Kjak



Jóhan heri Joensen

Moldvarp Føroya er list á høgum støði

Árið er nú farið, og Moldvarp Føroya hevur tænt sínum endamálið við nøkrum sendindum í Sjóнварpi Føroya. Higartil havi eg tíverri, í fjølmiðlunum, ikki sæð annað enn negativan kritikk av hesum sendingum. Í flestu førum eru tað negativar viðmerkingar, og fokuserað hevur verið á banniorð og annað, sum skurrar í oyrunum hjá sartum sálum. Tað eru óivað tey, sum hava uppskriftina uppá, hvørji orð eru loyvd ella ikki handan portrið hjá Sankta Pæturi, men tey um tað. Eg vóni ikki at sankta Pætur hyggur eftir, um

At byrja við hveptist eg við, men samanumtikið skulu tit frá mær fáa besta karakter við pili uppeftir. Vit eiga tíverri alt ov fá sum tora og hava evnir til at bróta upp úr nýggjum, men sjónleikararnir og upptøkufólkini hava í hesum sendingum veruliga brotið upp úr nýggjum. Eitt megnar avrik sum hevur stórt rós uppiborið.

Men um eg flyti meg yvir í ekstrema bólkin. So vil eg siga, at um banniorðini vóru skerd, so hevði tað ikki minkað um listarlaga avrikið, og færri fingi ilt í reyvina.

Tit søgdu í seinastu



ð er sett á rætt stað, tí so er eingin møguleiki hjá mær í glæstriborgini.

Moldvarp Føroya, sum vit í seinastuni hava fylgt við, er skemisending á sera høgum støði, onkur kritiskur viðmerkjari segði, at sendingarnar kostaðu heilar 300.000 kr. Eg havi bert tað et siga, at tað er flott klárað at gera slíkt megnarverk so bíliga.

Moldvarp Føroya er skemt “LIST” á sera høgum støði.

sendingini, við gráti í rødd, at tit ikki komu aftur.

Hetta vóni eg er bert sera gott skemt, tí eg gleði meg at síggja tykkum aftur, tá ið árið fer at halla.

Moldvarp Føroya = kostnaðarlítil list á sera høgum støði.



Annfinnur Garðalíð

Skipari

Hví hava bankarnir fría atgongd í landskassan?

Uttan politiska viðgerð ella játtan hækka bankarnir útreiðlsurnar hjá landskassanum við nógvum milliónum. Og kundin er prísgivin føroysku bankunum, sum hóreiggja sær júst sum teir vilja.

Vit minnst flest allir føroyingar, tá bankarnir blástu vakrar tónar ígjørnum kundapípuna. Teir bjóðaðu kundunum til galladøgurðar runt Føroya land, og kundarnir fingi at síggja vøkur ljós show víst uppi himmalrúmið. Men nú eru arðir tónar í kundapípuni. Tað eru ikki orð fyri, hvussu bankarnir hóreiggja sær við at áleggja kundunum fleiri ómaksgjöld. BankNordik boðaði frá, at teir fóru at koma við umleið 60 eyka ómaksgjöldum til teirra trúføstu kundar. Gjøgnum Kringvarpið vissaði stjórin kundarnar um, at gjöldini vóru komin fyri at verða. Tey deyðu skuldu heldur als ikki verða gloymd av bankunum. Nei, um tú vilt minnst ein av tínum nærmastu við eini peninga-upphædd, ja, so vil bankin eisini verða mintur vegna tey deyðu við einum ómaksgjaldi upp á 25 krónur fyri hvørja samkensluftyting. Eg spyrji bara, hvar er moralurin hjá leiðslu bankans og hvar gongur markið?

Kenni meg snýttan

Eik kom síðani sum úlvur í lamsskinni og boðaði sínum trúføstu kundum frá, at teir skuldu sleppa frá fleiri av hesum ómanksgjöldum. Tey gomlu skuldu sleppa enn og betur við frium tænastum. Tað er bara heilt í ordan, at pensiónistar sleppa undan fleiri av hesum gjöldum, men onkrastaðni skuldi Eik fáa nakrar eyka inntøkur. Ja nemliga - allir lántakarar, sum hava tikið BRF lán, Real-kredit, alto so donsk oblika-tiónslán, skula nú gjalda eitt størrí ómaksgjald, fyri at Eik umsitir hesi lán. Fyri ein vanligan kunda merkir hetta, at ómaksgjaldið veksur við umleið 8000 krónum um árið. Hvussu við tænastuni

Vit mugu spyrja, hvussu ber tað til, at bankarnir fáa loyvi at hækka sínar rentur og ómaksgjöld, tá vit vita, at landið endurrindar heili 36% í rentustuðli til sethúsalán

– man hon far at vaksa samsvarendi? Eg ivist!

Fría atgongd til landskassan

Vit mugu spyrja, hvussu ber tað til, at bankarnir fáa loyvi at hækka sínar rentur og ómaksgjöld, tá vit vita, at landið endurrindar heili 36% í rentustuðli til sethúsalán. Rentustuðulin er í veruleikanum ein beinleiðis stuðul til bankarnar. Meðan landskassin koyrir við einum halli uppá umleið 6-700 milliónur krónum, fáa bankarnir samanlagt fleiri hundrað milliónur meira í rentuinnøkum beinleiðis úr landskassanum, uttan at nakar politiskur myndugleiki hevur játtað meirútreiðsluna. Samstundis tyngir hetta um gjaldsførið hjá landskassanum, so landskassin má finna fleiri inntøkur - og tað eru so aftur tú og eg sum skula gjalda.

Tvungin at føroyskum banka

Eg haldi heilt persónliga, at hetta líkist so púra ongum sum bankarnir hóreiggja sær. Vit hava øll verið vitni til, at bankastjórnarnir eru fagnaðir við lógvabrestum og hava bjóðað partaeigarum til galladøgurðar, har eg millum annað sjálvur varð bjóðaður við. Men hvat hendi, tá bankarnir blivu stýrdir beint av knóranum? Hvar blivu innbjóðingarnar av til teir so nevndu galladøgurarnar,

tá partabrøvini blivu niðurskrivað til kr. 0,00. Aftur har komu bankarnir við eini rokning fyri at umsita partabrævgoymsluna, sum undir stovnan var uttan kostnað. Og eg spyrji, hvør fekk gylta handtrykkið við fleiri milliónum krónum? Tað var so sanniliga ikki kundin, hvørki so ella so. Men kundin bleiv sanniliga ikki gloymdur, men fekk sum trúfastur kundi eyka ómaksgjöld at bera. Kundin hevur, sum alt er samansett í dag, heldur ongan møguleika at flyta til útlandksan banka, men er tvuning at brúka føroysku okursbankarnar.

Eg vil meina, at vit vanligu føroyingar skula hava møguleika fyri at fáa okkara lønarinntøku í tann banka sum vit vilja og eisini uttanlands um, vit ynskja tað, uttan um teir føroysku bankarnar, so eitt sindur av kapping kann koma í. Nú, Húsálansgrunnurin kemur við sínum realkredittlánnum, verður tað uttan iva bara betur fyri lántakararnar. Sjálvsagt skal landið kunna verða við at fíggja sethúsalán. Landið er jú við sum er, tá hugsað verður um rentustuðulin, sum landið rindar beinleiðis til bankarnar sum reinan stuðul.

Bankin útnyttar flatskattin

Tað fyríkemur mær soleiðis, at nú landsstýrið hevur samtykt eina progresiva flatskattaskipan, ja so síggja bankarnir sær møguleikan

fyri, at teir skula hava ein part av hesum flatskatti, við at at hækka renturnar, ómaksgjöld og tænastrøgjöld. Tað virkar fyri mær, sum at kundin skal als ikki hava møguleika til at njóta gott av eini slíkari flatskattaskipan, sum kemur at geva okkum nakað meiri av tøkum peningi til gerandisdagin.

Buktina og báðar endarnar

Bankarnir bjóðaðu kundunum at stovna 60 ára kontu, kapital pensión konti o.s.v. Men hvat er tað bankarnir gera, tá teir koma við hesum “tilboðum”. Jú, ikki skula vit verða blind ella naiv, tí um tú hevur tikið eitt sethúsalán, sum vanligja tekur 30 ár ella kanska nærri 40 árum at gjalda aftur, tá ert tú blivin pensiónist. Tá eru hesar ymisku pensiónskontinar opnar og tú sum sethúsaeigari hevur uttan iva endurfíggjað ella gjørt ymiskar ábøtur á hús tíni, sum kosta væl av peningi, tá stendur bankin sum hægsti harri yvir tinar kontu og tekur tína uppspærdu pensión av kontuni fyri at gjalda lán út fyri. So aftur har skuldi tú heldur onga gleði fáa av pensiónini, men einans hetta, at tú skal kempa fyri at bankin skal yvirleva og restina má tú so sjálvur finna útav. Tá verða neyvan nakrar sømdir at heinta frá lánistovninum, tí tá ert tú alt ov gamal og við ørðum beininum í grøvini.